

V I Lenin

Den oundvikliga katastrofen och de överdrivna löftena

I.

Faran för ett oundvikligt hotande förfall och en katastrof av hittills oanat omfång är en fråga av så stor vikt, att man allt oftare måste uppehålla sig vid den för att få den fullkomligt klarlagd. Redan i förra numret av Pravda påvisade vi att det *program*, som proklamerats av Arbetar- och soldatdeputerades sovjets Exekutivkommitté, numera på *intet sätt* skiljer sig från den "förskräckliga" bolsjevismens program* .

I dag måste vi påvisa att den mensjevikiska ministern Skobelevs program går *längre* än bolsjevismens program. Vi återger programmet så som det framställes av regeringsorganet Retj:

"Ministern (Skobelev) förklarar att . . . statens ekonomi står vid undergångens brant. Det är nödvändigt att gripa in på alla det ekonomiska livets områden, emedan statskassan är tom. De arbetande massornas läge måste förbättras, och för detta ändamål måste man lägga beslag på profiten i företagarnas och bankernas kassor. (*Tillrop: "På vilket sätt?"*) Genom en skoningslös förmögenhetsskatt – svarar arbetsministern Skobelev. Finansvetenskapen känner detta medel. Man måste öka skatterna på de besittande klasserna upp till 100 proc. av profiten. (*Tillrop: "Det vill säga alltsammans".*) Tyvärr – säger Skobelev – har olika aktiebolag redan utdelat dividenderna åt sina aktieägare, men därför måste vi pålägga de besittande klasserna en progressiv individuell beskattning. Vi kommer sedan att gå vidare, och om kapitalet vill upprätthålla det borgerliga hushållningssättet, så får det arbeta utan vinst för att inte förlora kunderna . . . Vi måste införa arbetsplikt för herrar aktieägare, bankirer och fabriksägare, som slöt till för att de saknar den stimulans, som tidigare drev dem till att arbeta . . . Vi måste tvinga hrr aktieägare att underkasta sig staten, även de måste ha en plikt, nämligen arbetsplikten."

Vi råder arbetarna att om och om igen läsa detta program, att diskutera det och tänka sig in i förutsättningarna för dess förverkligande.

Allt beror på förutsättningarna för dess förverkligande, på att man genast tar itu med att realisera det.

I och för sig är programmet inte bara utmärkt och stämmer överens med det bolsjevikiska programmet, utan på en punkt går det t. o. m. *längre* än vårt, nämligen på den punkt, där det utlovas att man "i bankernas kassor skall lägga beslag på profiten", ända upp till "100 proc. av profiten".

Vårt parti är betydligt anspråkslösare. Det kräver i sin resolution mindre, nämligen endast upprättande av kontroll över bankerna och "gradvis" (hör! hör! bolsjevikerna är för det gradvisa!) "övergång till en rättvisare progressiv inkomst- och förmögenhetsskatt".

Vårt parti är moderatere än Skobelev.

Skobelev strör omkring sig överdrivna och t. o. m. omåttliga löften *utan att förstå under vilka betingelser det är möjligt att faktiskt realisera dem*.

Det är just knuten.

Skobelevs program *kan man inte* genomföra, man kan överhuvud taget inte ens vidtaga några som helst allvarliga åtgärder för dess realiserande, vare sig hand i hand med de 10 ministrarna ur godsägarnas och kapitalisternas parti eller med hjälp av den byråkratiska ämbetsmannaapparat, som kapitalisternas regering (med sitt bihang av mensjeviker och "folkliga") är tvungen att inskränka sig till.

* Se artikeln "Förfallet hotar". – *Red.*

Mindre löften, medborgare Skobelev, och mera saklighet! Mindre uppstyltade fraser och mera förståelse för, hur man bör taga itu *med saken*.

Genast, utan att förlora en enda dag kan och måste man taga itu med att rädda landet från den oundvikliga, ohyggliga katastrofen. Men saken är den, att den ”nya” Provisoriska regeringen *inte vill* ta itu med den saken, och även om den ville, så *kan den inte*, emedan den skyddar kapitalets intressen, som fångslar den med tusen kedjor.

Man kan och måste på en dag mana hela folket att ta itu med saken, på en dag utfärda en förordning som *omedelbart* inkallar:

1. Sovjeter och kongresser av bankanställda, både i de enskilda bankerna och för hela Ryssland, med uppdrag att genast utarbeta praktiska åtgärder för att sammanslå alla banker och kreditinstitutioner till en allmän statsbank samt i syfte att genomföra en ytterst exakt kontroll över alla bankers operationer genast publicera resultatet av kontrollen;
2. Sovjeter och kongresser av de anställda i alla syndikat och truster med uppdrag att utarbeta åtgärder för kontroll och registrering; genast publicera resultaten av kontrollen;
3. Denna förordning måste tillerkänna kontrollrätt inte endast åt Arbetar-, soldat- och bondedeputerades sovjeter, utan även åt arbetarsovjeter i varje stor fabrik samt även åt representanterna för varje stort politiskt parti (som stora partier räknas sådana som den 25 (12) maj i Petersburg hade självständiga listor i minst två kretsar) ; alla affärsböcker, alla dokument måste vara tillgängliga för en sådan kontroll;
4. Förordningen måste uppmana alla aktieägare, direktörer och styrelsemedlemmar i alla slags bolag att publicera en förteckning över alla, som innehar aktier till ett belopp av minst 10,000 (eller 5,000) rubel med uppgift om aktierna och bolagen, som dessa personer är ”intresserade” i; oriktiga uppgifter (kontrollen av bank- och andra tjänstemän) bestraffas med konfiskation av hela förmögenheten samt fängelse på minst 5 år;
5. Förordningen måste uppmana hela folket att genast införa arbetsplikt genom de lokala självstyrelseorganen; för kontrollen och dess realiserande införes en hela folket omfattande milis (på landsbygden omedelbart, i städerna först en arbetarmilis o. s. v.).

Utan en allmän arbetsplikt kan landet *inte räddas* från undergång. Och utan en allmän folkmilis kan man inte genomföra den allmänna arbetsplikten. Det kommer envar att fatta, som inte råkat ut för ministeriell sinnesförvirring eller blivit galen till följd av tilliten till det ministeriella ordflödet.

Den som i verkligheten vill rädda tiotals miljoner människor från katastrof, han *måste* komma därhän att han försvarar sådana åtgärder.

I nästa artikel skall vi behandla den gradvisa övergången till en rättvisare beskattning och visa, hur man bör söka fram ur folkets mitt de verkligt talangfulla organisatörerna (både bland arbetarna och bland kapitalisterna) vilka visar sig ha framgång vid genomförandet av de påvisade åtgärderna, samt småningom sätta dem i ministrarnas ställe.

II.

När Skobelev i sin ministeriella iver gick så långt att han i sitt tal lovade hundra procentig beskattning av kapitalisternas profit, så var det ett mönster av effektsökeri. Med dylika fraser bedrager man ständigt folket i de borgerliga parlamentariska republikerna.

Men här har vi någonting värre än en fras. ”Om kapitalet vill upprätthålla det borgerliga hushållningssättet, så måste det arbeta utan profit för att inte förlora kunderna”, sade

Skobelev. Det låter som en ”förfärlig” hotelse mot kapitalisterna, men i verkligheten är det ett försök (av Skobelev troligen omedvetet, men av kapitalisterna säkert medvetet) att *bibehålla kapitalets allmakt* genom att för en kort tid offra profiten.

Arbetarna tar ”alltför mycket”, resonerar kapitalisterna. Låt oss påbörda dem ansvaret utan att ge dem vare sig makt eller möjlighet att i verkligheten bestämma över produktionen. Låt vara att vi kapitalister för en tid blir utan profit, men då vi ”upprätthåller det borgerliga hushållningssättet utan att förlora kunderna”, så påskyndar vi sammanbrottet för detta mellantillstånd i industrin, vi kommer att med alla medel desorganisera den och skjuta skulden härför på arbetarna!

Fakta bevisar att kapitalisterna räknar så. Gruvherrarna i södern saboterar just produktionen, ”*i det de medvetet försummar och desorganiserar den*” (se Novaja Zjizn, den 29 (16) maj, där en *arbetardelegations* uttalanden återges). Bilden är klar: Retj ljuger för två och skjuter skulden på arbetarna. Gruvherrarna ”desorganiserar medvetet produktionen”. Men Skobelev sjunger i näktergalston: ”Om kapitalet vill upprätthålla det kapitalistiska hushållningssättet, så måste det arbeta utan vinst”. Bilden är klar!

För kapitalisterna och för byråkraterna är det *fördelaktigt* att ge ”överdrivna löften”, och leda bort folkets uppmärksamhet från *huvudsaken*, nämligen från den verkliga kontrollens övergång i de verkliga arbetarnas händer.

Arbetarna måste strunta i frasmakeriet, löftena, deklARATIONERNA och projektskriveriet av byråkraterna i centrum, vilka är beredda att sätta sig ned och författa de mest effektiva planer, reglementen, stadgar och föreskrifter. Bort med allt detta skoj! Bort med allt detta krimskrams av byråkratiskt och borgerligt projektskriveri, som överallt störtar samman med buller och brak! Bort med detta maner att lägga saken på hyllan! Arbetarna måste kräva att det genast införes en *verklig* kontroll, och därtill en kontroll *av arbetarna själva*.

Det är huvudförutsättningen för att saken skall ha framgång, för räddning från katastrofen. Om inte denna förutsättning finnes, så är allt det andra bedrägeri. Men om den finnes, då kommer vi inte alls att göra oss någon brådska med att ”lägga beslag på 100 proc. av profiten”. Vi kan och måste vara moderatare, *småningom* gå över till en rättvisare beskattning, vi kommer att skilja de små aktieägarna från de stora, av de förra skall vi ta *helt litet* och *endast* av de senare skall vi ta mycket (men *inte* ovillkorligen allt). De stora aktieägarnas antal är obetydligt; deras roll, liksom även den samlade summan av deras rikedom är *enorm*. Utan att befara ett misstag kan man säga att om man uppgör en förteckning över *fem- eller t. o. m. tretusen* (eller möjligen endast ettusen) av Rysslands rikaste män, eller om man (med hjälp av kontroll *nedifrån*, av bank-, syndikat- och andra anställda) skulle undersöka alla deras bankkapitals och bankförbindelsers förgreningar och trådar, då kommer hela härvan av kapitalets herravälde, hela huvudmassan av rikedomar, som samlats på bekostnad av främmande arbete, alla de verkligt viktiga rötterna för ”kontrollen” över den samhällsliga produktionen och fördelningen av produkterna att avslöjas.

Just *denna* kontroll måste överlämnas åt arbetarna. Kapitalets intressen kräver att denna härva, dess rötter döljes för folket. Bättre att för en tid avstå ”hela” profiten eller 99 proc. därav än att inför hela folket avslöja rötterna till vår makt – så resonerar kapitalistklassen och dess omedvetna lakej, byråkratin.

I intet fall kommer vi att avstå från vår rätt och från vårt krav: att öppna just finanskapitalets huvudfästning för folket, att ställa just den under arbetarnas kontroll – så resonerar och kommer den klassmedvetna arbetaren att resonera. Och för varje dag blir det en allt större massa av fattiga, en allt mera betydande majoritet av folket, ett allt större antal av uppriktigt

folk i allmänhet, som ärligt söker räddning från katastrofen och kommer att övertyga sig om det senare resonemangets riktighet.

Det är just finanskapitalets huvudfästning, som måste tagas, annars är alla fraser och projekt om räddning undan katastrofen ingenting annat än bedrägeri. Vad de enskilda kapitalisterna och t. o. m. majoriteten av kapitalisterna beträffar, så har proletariatet inte alls för avsikt att "klä av dem inpå bara kroppen" (som Sjulgin "skrämd" sig själv och de sina med), att beröva dem "allt", utan det har tvärtom för avsikt att sätta dem till ett nyttigt och hedrande arbete – under kontroll av arbetarna själva.

Vad som är nyttigast och allra nödvändigast för folket i det ögonblick, då den oundvikliga katastrofen närmar sig, är det *organisatoriska* arbetet. Underverk av proletär organisation – det är vår lösen i dag och blir i ännu högre grad vår lösen och vårt krav, när proletariatet kommer till makten. Utan massornas organisation är det absolut omöjligt att vare sig införa den ovillkorligt nödvändiga allmänna arbetsplikten eller att genomföra någon som helt allvarlig kontroll över bankerna och syndikaten, över produktionen och fördelningen av produkterna.

Därför måste man börja med arbetarmilisen och börja genast, för att sedan fast och klokt, med tillbörlig successivitet taga itu med att organisera en allmän folkmilis samt ersätta polisen och den stående hären med allmän folkbeväpning. Därför måste man söka fram talangfulla organisatörer ur *alla* folkskikt, ur *alla* klasser, för ingen del undantagande kapitalisterna, vilka *för närvarande* besitter större erfarenhet i dessa ting. Sådana talanger finns det många bland folket. Bland bönderna och bland proletariatet slumrar många sådana talanger utan att finna användning. Man måste söka fram dem underifrån, genom praktiken, exempelvis folk som visat sig kunna likvidera "köerna" i någon krets eller skickligt organisera huskommittéer eller sammansluta hembiträden eller inrätta mönsterbruk på landsbygden eller på ett riktigt sätt sköta någon fabrik, som kommit i arbetarnas händer o. s. v. Alla dessa personer, som man söker fram underifrån och vilkas talanger prövas genom praktiken, måste göras till "ministrar" – inte i den gamla meningen, så att man tilldelar dem en portfölj, utan så att man tilldelar dem funktionen av folkinstruktörer, reseinstruktörer, som hjälper till att *överallt* införa den strängaste ordning, den största ekonomiska användning av mänsklig arbetskraft och den strängaste kamratliga disciplin.

Det måste proletariatets parti förkunna för folket till räddning undan katastrofen. Det måste det redan nu delvis genomföra på enskilda orter, där det kommer till makten. Det måste det helt genomföra, när det kommer till makten i staten.

16 och 17 (29 och 30) maj 1917.

Pravda nr 58 och 59, den 29 och 30 (16 och 17) maj 1917